

[Brusvang.]

kendsgerning, hvad enten vi protesterede imod dette forligs konsekvenser eller ej, og nu står vi altså med den forpligtelse efter septemberforliget, at vi skal neutralisere en del af virkningen.

Vor principielle vurdering i den situation og under den forpligtelse var den, at det rimeligste havde været, om man havde fundet en metode med en direkte betaling til lønmodtagerne. Hvorfor? For det første, fordi vi umiddelbart fandt det mere praktisk. For det andet, fordi vi politisk-psykologisk mener, at det er langt bedre. Vi kan jo netop høre i dag, hvordan der fra modstandernes side lægges op til, at det her, det er bare et bidrag, der går i arbejdsgivernes lommer; det er fuldstændig rigtigt, som hr. Auken sagde i sin fremstilling, at det er der ikke tale om, men hvem forstår det? Derfor havde vi af psykologiske grunde langt hellere set en ordening med direkte betaling til lønmodtagerne og dermed til forbrugerne, så de havde følt, at de havde fået noget i lommen. Nu får de det, men de får det på en anden måde, en måde, de desværre nok har lidt vanskeligt ved at forstå, selv om det er en korrekt begrundelse, man har givet for det fremsatte forslag.

Under de stedfundne forhandlinger har centrum-demokraterne også fremsat deres eget selvstændige forslag. Vort forslag gik ud på, at man skulle indregne skatterne i dyrtidsreguleringssystemet. Da skatterne er steget noget mindre end de øvrige poster, der indgår i pristallet, og da vi samtidig foreslog en egentlig nedsættelse, altså en skattelettelse, så ville det have haft den virkning, at den anden dyrtidsportion ikke var blevet udløst.

Der blev heroverfor indvendt, at dette ville være et indgreb i overenskomsterne, en manipulation med dyrtidsreguleringen. Ja, det er muligvis rigtigt ud fra et forudsætningssynspunkt. Det er ikke noget, der strider imod loven, men all right, lad mig acceptere, at det var noget, der ændrede på forudsætningerne for de forlængede overenskomster. Men vi har i mit parti den opfattelse, at en sådan ændring godt kunne gennemføres, når man i øvrigt lægger sagerne åbent frem uden forbehold og siger til befolkningen: dette er nødvendigt i denne situation. For det er selvfølgelig ikke for at

generere lønmodtagerne, man i givet fald ville lave en ordening, så den anden dyrtidsportion ikke kom til udbetaling, det er, fordi det er nødvendigt at hensyn til samfundet, og det må være et overordnet hensyn i forhold til dette mere logiske og juridiske, om det forudsætningsvis er en ændring af de gældende overenskomster. Det kan i hvert fald ikke tælle så stærkt for os, selv om vi i øvrigt selvfølgelig har respekt for det grundsynspunkt, at har man lavet en overenskomst, så skal man selvfølgelig så vidt muligt holde den. Men der er ingen, der kan forudse de mange mærkelige ændringer, som indtræder i tidens løb. Hvis samfundets overordnede interesse virkelig kræver det, så kan det være rimeligt, at man siger tingene åbent ud og kommer med et forslag, som er nemmere at administrere.

Vi har ikke i septemberforliget nogen procedureregler. Der står ikke noget om, hvad vi skal gøre, hvis vi ikke kan blive enige partierne imellem. Statsministeren udtalte til pressen forleden dag, at det havde man vel heller ikke rigtig brug for, for sådan et forlig havde kun mening, og man kunne kun leve med det over en længere tid, hvis der virkelig blandt forligsparterne var den fornødne tillid. Det grundsynspunkt har jeg fuldt ud forståelse for og respekt for, men det har altså også ført til følgende: vi må erkende, at der for forligspartierne forelå den ejendommelige situation, at der var et konkret udspil fra regeringen, som der egentlig ikke var flertal for blandt partierne, men på den anden side måtte de øvrige partier erkende, at de konkrete udspil og forslag, vi var kommet med, dem kunne vi ikke som alternative forslag skaffe et flertal for, og når vi ikke kunne det blandt septemberforligspartiernes 122 stemmer, ja, så måtte vi drage konsekvensen og sige: når vi ikke kan præstere et alternativ, som skaber flertal inden for denne kreds, så må vi altså acceptere det forslag, der er kommet fra regeringen, selv om dette forslag efter vor opfattelse har nogle svagheder.

Jeg ved ikke, om der sidder enkelte her, som har en anden vurdering af den parlamentariske tradition, som føler, at når først man har sluttet forlig, så skal man bære dette forlig med alle kræfter, og man må ikke lade nogen kritik af det skete komme til udtryk. Jeg kan se, hr. Risgaard Knud-